

Bruksela, 1 kwietnia 2020 r.
REV2 – zastępuje zawiadomienie
z dnia 23 stycznia 2018 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRZEPISY UE DOTYCZĄCE ORGANIZMÓW ZMODYFIKOWANYCH GENETYCZNIE

Dnia 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i stało się „państwem trzecim”¹. Umowa o wystąpieniu² przewiduje okres przejściowy, który upływa dnia 31 grudnia 2020 r.³. Do tego czasu prawo Unii stosuje się w całości do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie⁴.

W okresie przejściowym UE i Zjednoczone Królestwo będą prowadziły negocjacje w sprawie porozumienia dotyczącego nowego partnerstwa, przewidującego w szczególności strefę wolnego handlu. Nie jest jednak pewne, czy takie porozumienie zostanie zawarte i czy wejdzie w życie w dniu zakończenia okresu przejściowego. W każdym przypadku skutkiem takiego porozumienia byłyby stosunki, które z punktu widzenia warunków dostępu do rynku będą znacznie różnić się od udziału Zjednoczonego Królestwa w rynku wewnętrznym⁵, w unii celnej UE oraz w obszarze podatku VAT i podatku akcyzowego.

W związku z tym wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o sytuacji prawnej mającej zastosowanie po zakończeniu okresu przejściowego (część A poniżej). W niniejszym zawiadomieniu wyjaśniono również pewne istotne postanowienia dotyczące wystąpienia zawarte w umowie o wystąpieniu (część B poniżej), a także przepisy mające zastosowanie w Irlandii Północnej po zakończeniu okresu przejściowego (część C poniżej).

¹ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

³ Okres przejściowy może, przed dniem 1 lipca 2020 r., zostać jednorazowo przedłużony o rok lub dwa lata (art. 132 ust. 1 umowy o wystąpieniu). Rząd Zjednoczonego Królestwa jak dotąd wykluczył takie przedłużenie.

⁴ Z zastrzeżeniem niektórych wyjątków przewidzianych w art. 127 umowy o wystąpieniu, z których żaden nie jest istotny w kontekście niniejszego zawiadomienia.

⁵ W szczególności umowa o wolnym handlu nie przewiduje takich zasad rynku wewnętrznego (w obszarze towarów i usług), jak zasada wzajemnego uznawania, zasada kraju pochodzenia i harmonizacja. Umowa o wolnym handlu nie znosi również formalności celnych i kontroli celnych, w tym formalności dotyczących pochodzenia towarów i materiałów użytych do ich wytworzenia, ani zakazów i ograniczeń przywózowych i wywózowych.

Zalecenia dla zainteresowanych stron:

Aby zaradzić skutkom opisanym w niniejszym zawiadomieniu zainteresowanym stronom w szczególności zaleca się, aby:

- upewniły się, że posiadacz zezwolenia (lub jego przedstawiciel) mają siedzibę w UE, jeżeli wymaga tego prawo UE; oraz
- dostosowały kanały dystrybucji w celu uwzględnienia wymogów dotyczących przywozu.

Uwaga:

Niniejsze zawiadomienie nie odnosi się do:

- przepisów UE dotyczących wywozu organizmów zmodyfikowanych genetycznie⁶;
- prawa żywnościowego i paszowego UE.

Zawiadomienia dotyczące tych aspektów są opracowywane lub zostały opublikowane⁷.

A. SYTUACJA PRAWNA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Po zakończeniu okresu przejściowego przepisy UE w dziedzinie organizmów zmodyfikowanych genetycznie nie będą już miały zastosowania do Zjednoczonego Królestwa⁸. Ma to w szczególności następujące skutki:

1. WYMOGI DOTYCZĄCE SIEDZIBY DLA POSIADACZY ZEZWOLEŃ I WNIOSKODAWCÓW

Zgodnie z art. 4 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 posiadacze zezwoleń lub ich przedstawiciele muszą mieć siedzibę w Unii Europejskiej. Zgodnie z pkt A.2 załącznika IV do dyrektywy 2001/18/WE we wnioskach dotyczących wprowadzenia do obrotu GMO na podstawie dyrektywy 2001/18/WE należy wskazać podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie do obrotu, który musi mieć siedzibę w Unii Europejskiej.

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1946/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie transgranicznego przemieszczania organizmów genetycznie zmodyfikowanych, Dz.U. L 287 z 5.11.2003, s. 1.

⁷ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_pl

⁸ W odniesieniu do stosowania przepisów UE dotyczących organizmów zmodyfikowanych genetycznie w Irlandii Północnej zob. część C niniejszego zawiadomienia.

2. SKŁADANIE WNIOSKÓW, ZGŁOSZEŃ I ZAWIADOMIEŃ

Wnioski, zgłoszenia i zawiadomienia na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 i dyrektywy 2001/18/WE można składać wyłącznie do właściwych organów państw członkowskich UE. W szczególności podmioty gospodarcze powinny starannie uwzględnić przewidywany harmonogram przed złożeniem każdego nowego wniosku, w którym Zjednoczone Królestwo miałyby być państwem członkowskim pełniącym rolę sprawozdawcy na podstawie dyrektywy 2001/18/WE.

B. ISTOTNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WYSTĄPIENIA ZAWARTE W UMOWIE O WYSTĄPIENIU⁹

Art. 41 ust. 1 umowy o wystąpieniu stanowi, że istniejący i możliwy do indywidualnego zidentyfikowania towar (w tym przypadku: genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza), który został legalnie wprowadzony do obrotu w UE lub w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, może być nadal udostępniany na rynku Unii lub Zjednoczonego Królestwa oraz być przedmiotem obrotu między tymi dwoma rynkami, zanim dotrze do użytkownika końcowego.

Na podmiocie gospodarczym, który powołuje się na to postanowienie, spoczywa ciężar wykazania, na podstawie wszelkich odpowiednich dokumentów, że towar został wprowadzony do obrotu w UE lub Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego¹⁰.

Do celów tych postanowień „wprowadzenie do obrotu” oznacza pierwszą dostawę towaru na rynek w celu jego dystrybucji, konsumpcji lub wykorzystania w ramach działalności handlowej, za opłatą lub nieodpłatnie¹¹. „Dostawa towaru na rynek w celu jego dystrybucji, konsumpcji lub wykorzystania” oznacza, że „istniejący i możliwy do indywidualnego zidentyfikowania towar, po zakończeniu etapu produkcji, jest przedmiotem pisemnej lub ustnej umowy między co najmniej dwiema osobami prawnymi lub fizycznymi dotyczącej przeniesienia własności, dowolnych innych praw rzeczowych lub posiadania w odniesieniu do tego towaru, bądź towar ten jest przedmiotem oferty złożonej osobie prawnej lub fizycznej lub osobom prawnym lub fizycznym w celu zawarcia takiej umowy”¹².

Przykład: Indywidualna genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza zatwierdzona przez Komisję, wyprodukowana w UE lub przywieziona do UE z państwa trzeciego przez hurtownika mającego siedzibę w UE przed zakończeniem okresu przejściowego,

⁹ Jeżeli indywidualna żywność lub pasza była przechowywana w UE przed upływem okresu przejściowego, do celów sprzedaży – w tym oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, za opłatą lub nieodpłatnie – te „zapasy” produktów można sprzedawać, dystrybuować lub nimi dysponować na terytorium UE po zakończeniu okresu przejściowego (zob. definicja w art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002: „wprowadzenie na rynek» oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie, oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania”).

¹⁰ Art. 42 umowy o wystąpieniu.

¹¹ Art. 40 lit. a) i b) umowy o wystąpieniu.

¹² Art. 40 lit. c) umowy o wystąpieniu.

może nadal być przywożona do Zjednoczonego Królestwa na podstawie unijnego zezwolenia.

C. PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE W IRLANDII PÓŁNOCNEJ PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Po zakończeniu okresu przejściowego stosuje się Protokół w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej („protokół IE/NI”)¹³. Protokół IE/NI, którego początkowy okres stosowania wynosi 4 lata po zakończeniu okresu przejściowego, podlega okresowemu zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Ustawodawcze Irlandii Północnej¹⁴.

Zgodnie z protokołem IE/NI pewne przepisy prawa UE mają zastosowanie również „do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej”. Stanowi on również, że w zakresie, w jakim przepisy UE mają zastosowanie „do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej”, jest ono traktowane jak państwo członkowskie¹⁵.

Protokół IE/NI przewiduje, że niektóre przepisy UE dotyczące GMO mają zastosowanie „do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej”¹⁶.

Oznacza to, że odniesienia do UE w częściach A i B niniejszego zawiadomienia należy rozumieć jako odniesienia obejmujące Irlandię Północną, podczas gdy odniesienia do Zjednoczonego Królestwa należy rozumieć jako odniesienia dotyczące wyłącznie Wielkiej Brytanii.

W szczególności oznacza to między innymi:

- GMO oraz genetycznie zmodyfikowana żywność i pasza wprowadzane do obrotu w Irlandii Północnej lub uwalniane do środowiska w Irlandii Północnej muszą być zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003, rozporządzeniem (WE) nr 1830/2003 oraz częścią C dyrektywy 2001/18/WE;
- GMO oraz genetycznie zmodyfikowana żywność i pasza przesyłane z Irlandii Północnej do UE nie stanowią przywozu;
- GMO oraz genetycznie zmodyfikowana żywność i pasza przesyłane z Wielkiej Brytanii do Irlandii Północnej stanowią przywóz;
- posiadacz zezwolenia/wnioskodawca mający siedzibę w Irlandii Północnej spełnia wymogi określone w prawie UE (zob. sekcja A powyżej);
- Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej może powołać się na ograniczenia zakresu przewidziane w art. 26b i 26c dyrektywy 2001/18/WE.

¹³ Art. 185 umowy o wystąpieniu.

¹⁴ Art. 18 protokołu IE/NI.

¹⁵ Art. 7 ust. 1 umowy o wystąpieniu w związku z art. 13 ust. 1 protokołu IE/NI.

¹⁶ Art. 5 ust. 4 protokołu IE/NI i sekcja 35 załącznika 2 do tego protokołu.

W protokole IE/Ni wykluczono jednak możliwość, aby Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej:

- uczestniczyło w podejmowaniu i formułowaniu decyzji dotyczących Unii¹⁷;
- wszczyła procedury sprzeciwu, procedury ochronne czy procedury arbitrażowe, o ile takie procedury dotyczą przepisów, norm, ocen, rejestracji, świadectw, homologacji lub zezwoleń wydanych lub przeprowadzonych przez państwa członkowskie UE;¹⁸
- pełniło rolę wiodącego organu ds. procedur oceny, badań i zezwoleń¹⁹;
- powoływało się na zasadę kraju pochodzenia lub wzajemnego uznawania w odniesieniu do produktów wprowadzanych legalnie do obrotu w Irlandii Północnej²⁰.

W szczególności oznacza to między innymi:

- Zjednoczone Królestwo nie może stosować klauzul ochronnych²¹ lub zgłaszać uzasadnionego sprzeciwu²² w odniesieniu do Irlandii Północnej;
- Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej nie może wnosić o wydanie opinii zgodnie z art. 10 i 22 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003²³;
- Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej nie może działać jako organ notyfikowany²⁴ ani przeprowadzać oceny ryzyka zgodnie z art. 6 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1829/2003²⁵;
- Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej nie może ustanowić laboratorium referencyjnego, jak określono w prawie UE²⁶.

¹⁷ W przypadku gdy konieczne będą wymiana informacji lub wzajemne konsultacje, odbędą się one we wspólnej doradczej grupie roboczej ustanowionej na mocy art. 15 protokołu IE/Ni.

¹⁸ Art. 7 ust. 3 akapit piąty protokołu IE/Ni.

¹⁹ Art. 13 ust. 6 protokołu IE/Ni.

²⁰ Art. 7 ust. 3 akapit pierwszy protokołu IE/Ni.

²¹ Zob. art. 23 dyrektywy 2001/18/WE.

²² Zob. art. 15 dyrektywy 2001/18/WE.

²³ Zob. sekcja 35 załącznika 2 do protokołu IE/Ni.

²⁴ Zob. art. 13 dyrektywy 2001/18/WE.

²⁵ Art. 13 ust. 6 protokołu IE/Ni.

²⁶ Zob. sekcja 35 załącznika 2 do protokołu IE/Ni.

Ogólne informacje na temat prawodawstwa Unii mającego zastosowanie do genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy znajdują się na stronie internetowej Komisji poświęconej przepisom UE w dziedzinie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy oraz zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie (https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/legislation_en).

W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności